Jackie. Film o manželce JFK tři dny poté

PRÁVO

Sa

Ame hrdi a vypra přit

TVRTEK 2. ÚNORA 2017

NEZÁVISLÉ NOVIN

ONDŘEJ SUCHÝ o panu Voskovcovi z Manhattanu

CAFÉ

Solení silnic může ovlivňovat pohlaví žab

„Je báječné, že se stále nacházejí mladí umělci objevující kouzlo společné tvorby Voskovce a Wericha i nadčasovost písniček Osvobozeného divadla," řekl mi hned v úvodu Ondřej Suchý. Setkal jsem se s ním, abych se dozvěděl víc o knížce Pan Voskovec z Manhattanu, kterou napsal s bratrem Jiřím. Jde vlastně o pokračování předcházející společné práce s názvem Pan Werich z Kampy.

František Cinger

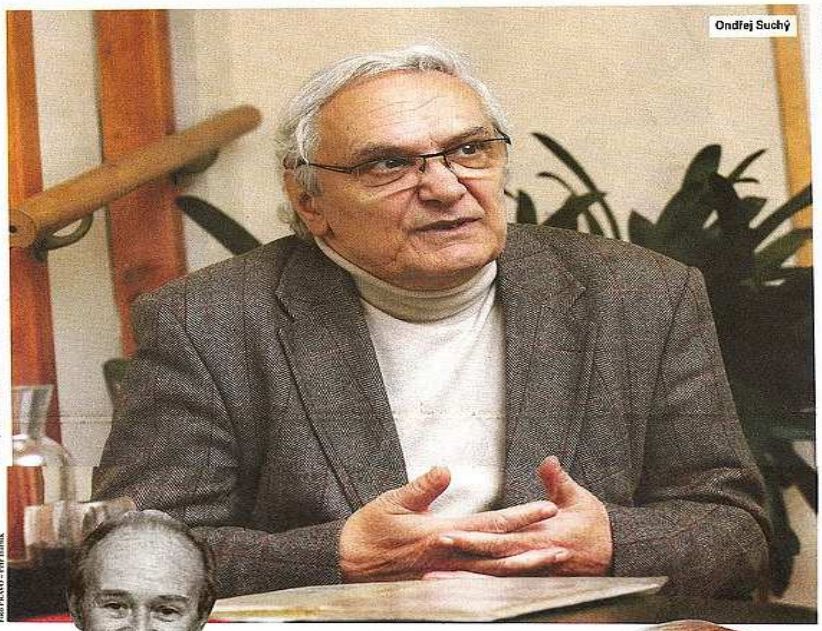

Ondřej Suchý

Foto PRÁVO – Petr Horník

■ Co si uvědomíte jako první věc, když se řekne Jiří Voskovec?

Nechtěl bych papouškovat bratra Jiřího, ale napadne mě jeho sloh, jeho čeština. Na desce Relativně vzato, kterou jsem dostal ještě v době, kdy se k nám vozila jako „horké" zboží, jsem obdivoval jeho výslovnost a vůbec práci s českým jazykem.

> Nedělám si nárok na profesi historika. Jestliže však mohu nějakým střípkem či inspirací v dané věci pomoci, tak to rád dávám veřejnosti k dispozici

Mám celoživotní
jem o komiky, takže
oskovec byl trochu
druhé koleji, pro-
že v Americe už
byl komikem, ale
to větší jsem měl
dost, když jsem
ohl sledovat
ho zájem
novotvary.
Semaforu se
lkám říkalo
ichty, což mu
al Jiří Šlitr,
kže se potom
dycky ptal: Co
ělaj v Praze bu-
ty?

**■ Čím vás nejvíc fascino-
l?**

Díky Jiřímu jsem od dětství
al dvojici V+W, když jsem
spíval, tak jsem měl k di-
ozici jenom W. A přiznám
, že mě Voskovec nijak
oc nezajímal. Zlom nastal
okamžiku, když jsem se
čal kamarádit s Ljubou
ermanovou. Znala mě už
ko třináctiletého, chodil
em do Divadla Na zábradlí,
la později i u mých novinář-
ých začátků. Nakonec první
zhovor, který jsem v něja-
m roce 1962 vůbec udělal,
l právě s ní.

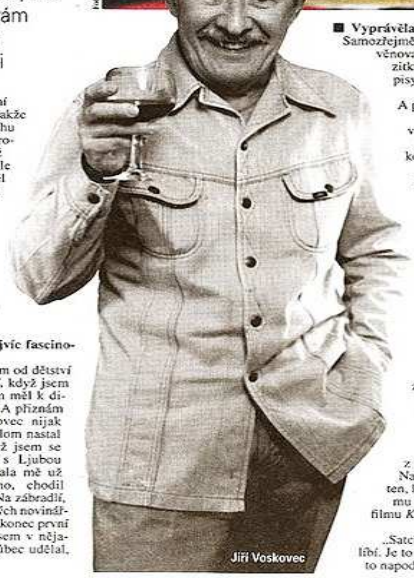

Jiří Voskovec

■ Vyprávěla vám o něm?

Samozřejmě. A později mi věnovala jak jeho vizitku, tak jeho dopisy i fotky. To už jsem zbystřil. A pak se mi stala podivuhodná věc. Šel jsem si pro cenu Českého literárního fondu za knížečku o Charlesi Chaplinovi. Odnášel jsem si 1500 korun a v nedalekém antikvariátu jsem uviděl dva Voskovcovy dopisy psané Jiřímu Šlitrovi. Kolik stojí? zeptal jsem se. Jeden patnáct set, zněla odpověď. A já prožíval dilema, který z nich si koupit. Nakonec zvítězil ten, kde psal, co se mu líbí z písniček filmu *Kdyby tisíc klarinetů*.

„Satchmo se mi nelíbí. Je to trochu trapný, to napodobování Armstronga – to by se nemělo," psal v něm mimo jiné a na závěr po Šlitrovi chtěl: „Pozdravujte toho Jiřího S bez háčku, a že mu to píše, pacholkovi," psal v něm Voskovec.

No a v roce 1990 jsem napsal Josefu Škvoreckému, jestli by mi mohl říci něco bližšího právě o Voskovcovi. Škvorecký učil zrovna v Austrálii a to mám zkušenost s bratrem, když režíroval v Tampere, že si na dopisy našel také víc času než doma. Takže jsem dostal několikastránkový dopis, jak byli přátelé a připravovali vzpomínkovou knihu, i jak se s ním Voskovec rozkmotřil, a já si uvědomil, že byl zřejmě složitá povaha.

■ V čem?

Z Ameriky se vrátil Jára Kohout, který mi o něm také vyprávěl. Třeba že než vzal nějakou roli, tak o tom dlouho debatoval. A že televizní reklamy vůbec nebral. Byl snad jen v jedné jediné, na kuličková pera. Vrátil se také Jethro Spencer McIntosh, což byl semaforský Jiří Sehnal, který o něm moc hezky nemluvil, a já jsem pochopil, že Voskovec své měnící se nálady zřejmě prožíval pod vlivem životních událostí, které ho potkávaly. A začal jsem víc shromažďovat ohlasy na jeho život a práci, protože jsem ho měl zafixovaného jen díky čtyřem filmům *Pudr a benzín*, *Penize nebo život*, *Hej rup!* a *Svět patří nám*.

Když jsme z mé iniciativy s bratrem vydali knížku Pan Werich z Kampy, tak Jiří při křtu v Luxoru veřejně řekl, že vznikla hlavně díky tomu, že jsem do něj neustále hučel, aby psal, a že se mi bude muset odvděčit. Měli bychom napsat knihu Pan Voskovec z Manhattanu. Byl jsem rád, že jsme spolupracovali, protože čtrnáctiletý věkový rozdíl byl v našem životě hodně veliký. Co si se mnou mohl povídat, když mi bylo třeba šestnáct? Až když jsem se přehoupl přes čtyřicítku, tak jsme se mohli bavit rovnocenněji. A díky knihám Pan Werich z Kampy a Odposlechy aneb Já na bráchu jsme se dopracovali ke třetí knížce.

■ Jiří v ní píše o Voskovcovi, také o prvním intendantovi Semaforu Jiřím Plannerovi, který se v americkém exilu stal jeho nejdůvěrnějším přítelem a opatrovatelem. Vy jste měl dopisy Ljuby Hermanové, jeden psaný Šlitrovi, svědectví Škvoreckého a Kohouta. Co bylo dál?

Budete se možná divit, ale obrátil jsem se na Facebook. Pro lidi mé generace to není zrovna nejpopulárnější prostředek, lidé ho přeplňují svými selfíčky, ale ono se to vyclimínuje a najednou máte třeba tisícovku přátel spojených jedním zájmem.

(Pokračování na str. 8)

Jiří Suchý

Foto ČTK (2)

Spisovatel Ondřej Suchý…

(Dokončení ze str. 1)

Tak jsem napsal, že chystáme s bratrem knížku, a ozvala se mi z Vídně Čechorakušanka Zuzana Brejcha, což je filmařka Zuzana Brejchová. Její tatínek Bohumil Brejcha, novinář, kritik, režisér a scenárista dokumentárních filmů, byl do roku 1968 vedoucím Filmového archivu Čs. filmového ústavu.

A díky přátelským vztahům patřil on i jeho jedenadvacetiletá dcera k účastníkům posledního setkání V+W v říjnu 1974. Jel jsem za ní. Čekala na mě u hotelu Schild, kde tehdy přespávali. Pověděla mi hodně zajímavého o jejich pobytu, zavedla mě i na pěší zónu Graben (Příkopy) k obchodu slavné firmy Kříže, kde si Voskovec koupil klobouk.

Díky Facebooku se mi ozval i Miroslav Stulík ze Summervillu v USA, Voskovcův fanda, který mi z databází dostupných v Americe vytvořil soupis jeho filmových a televizních rolí. Najednou jsem zjistil, že Voskovec přijal hlavní roli ve hře Čtyřicet zlosynů a jedno neviňátko v českém Novém divadle v kanadském Torontu. Ozvali se mi jeho členové se vzpomínkami na přátelského člověka, bez hvězdných manýr. Malou roli v představení měl i kreslíř Pavel Kantorek, v současnosti emeritní profesor tamní Ryersonovy univerzity, který mi z té doby poslal fotografii. Nedělám si nárok na profesi historika, což předesílám v každé knížce. Jestliže však mohu nějakým střípkem či inspirací v dané věci pomoci, tak to rád dávám veřejnosti k dispozici.

■ Na co jste ještě přišel?

Před lety jsem si všiml, že V+W mluvili o Jiřího vazbě na Mikuláše Dačického z Heslova. Řekl jsem to odborníkovi na genealogii, jmenuje se Jan Drocár, kterého to velice zaujalo. Napsal mi tehdy: „Možná že vytvoříme zárodek jakéhosi Příběhu objeveného šlechtice. Šlechticem ducha pan Voskovec byl a o tom, že byl i šlechticem rodem, se sám zmiňoval."

Mikuláš Dačický, jehož tak úžasně zahrál Zdeněk Štěpánek ve filmu Cech panen kutnohorských, nebyl přes maminku Jiřinu Pinkasovou-Voskovcovou a dědečka, malíře Soběslava Pinkase, jeho přímým předkem. Voskovcovým prapra…strýcem byl Mikulášův starší bratr Tobiáš Daczický – v jedenácté generaci. Překvapily mě i jeho vzdálenější příbuzenské vztahy. Přes rod Daczických lze například najít genealogickou linii od Jiřího Voskovce až k českým králům…

Na to jsem docela pyšný, že jsem vyprovokoval takového odborníka k objevné práci.

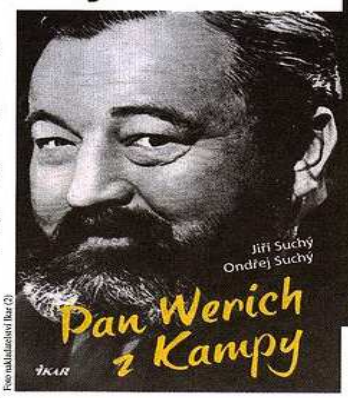

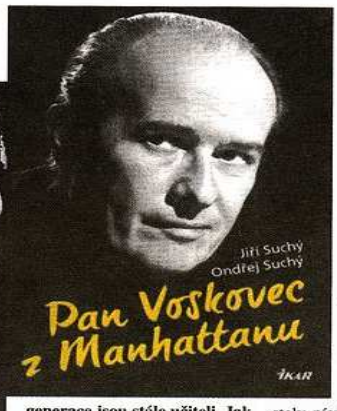

Foto nakladatelství Ikar (2)

■ Co si myslíte, že dnes pro lidi znamenají Voskovec a Werich? Pro starší i nové herecké generace jsou stále učiteli. Jak jsou však podle vás schopni oslovit českou společnost?

Mám radost, že mohu uvést jména dvou mladších lidí: Jan Matěj Rak a Ondřej Ruml. Matěj nahrál čtrnáct Ježkových písniček na svou kytaru, CD se jmenuje Ježkovy Vwoči. Jeho Bugatti step je až neuvěřitelný, ale abych mluvil o Voskovcovi. Zpěvák Ondřej Ruml nazpíval na CD dvanáct písniček Ježka, Voskovce a Wericha. Tmavomodrý svět, Tři strážníky, Život je jen náhoda, Šaty dělaj člověka a další. Přizval k sobě Jiřího Macháčka, Ondřeje Brzobohatého i Zdeňka Svěráka.

V rámci rozhlasového Nostalgického muzea jsem s Ondřejem Rumlem dělal rozhovor a on mi říkal o tom, že se těch CD prodaly čtyři tisíce: „Mě si asi nebude kupovat starší generace, ale ke čtyřem tisícům mladých lidí se dostaly písničky V+W v této podobě." A já věřím, že se díky dalším rodičům či prarodičům, kteří žili uměním Osvobozeného divadla, dostane další mladší nadšenec, jenž objeví kouzlo jejich tvorby i nadčasovost všech písniček.